

מסורת הש"ס

(א) ס"ח טבחתי ומכרתי, **(ב)** צ"ק טו: מגג, **(ג)** שס טו: נוסס כל סקוגיל ומכר עור שצונות לג, **(ד)** שס יד:, **(ה)** שס טז:, **(ו)** וואס איזטא ליטני נמי הא שחתס כי כלי'ל רש"ל, **(ז)** [סוסה נד, וס"ג, **(ח)** [דף עה, **(ט)** [שמות כב], **(י)** [צ"ק מ], **(יב)** כס"ח: דוב, **(יג)** [דף ג], **(יד)** [צ"ק י:], **(טו)** [ש"ך לעיל במתני'א, **(טז)** [גז"י ש"ך לעיל],

✠✠✠

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' שמעון וכו' דתרי תנאי אליבא דרבי שמעון ומיהו אי קאי ר"ש אמתניתין וכו' דר"ש ועוד אומר רשב"א וכו' דלא יתחא ליה ס"ד:

✠✠✠

מוסף רש"י

פלגא ניוקא ממונא. דין הא שישלמנו ואזוי קנס, ונסקא מיתה דאי מודה מקמי דלאו סהדי לא מיטער [ב"ק יט,]. לאו בחזקת שימור קיימי. שרגילין בנגיחה וצריכה שמיכה [שם], הניזק והמוזיק בתשלומין. משמע דשקילן מפסדי ממון בתשלומין, שזה משלם מחלה וזה מפסיד מחלה [שם]. היינו דשייך ניוק בתשלומין. כלומר מפסיד ממה שהיה ראי לו דבעי למשקל כוליה, שזה פסע כבורא שלם שמוי [שם], בתשלומין איתיה. בתמיכה, דמשמע משפסיד מדתי [שם]. לפחת נבילה, דכל פחת נבילה דניקא הוא ויהייז דשייך ניוק בתשלומין, שאפילו אומר קנס שזיכתה לו מורה אלוט נטול כולו [שם]. שהתם משלם חצי נזק מגופו. ואס אזוי שזה חצי נזק מפסיד הניזק, דכתיבי וחסא את כספו [שם], מן העליה. אס אזוי שזה כל הניקא נטול נכנסקי נצייתו [שם] ואפילו אין הניגוח שזה שיעור הניק, דמועיד כתיבי ישלם שור תחת השור, ולא כתיבי ביה דמונף הניגוח יפרע [שם] [שם]. שהתם אינו משלם על פי עצמו, חצי מוקן ומשלם על פי עצמו משלם על פי עצמו ומועד הוי ממון ומשלם על פי עצמו [שם]. חצי כופר, מועד שהמית האדם משלם כופר ליוורסי, ותם אפילו חצי כופר לאח משלם [שם].

✠✠✠

תוספות רי"ד

מתני' האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם ע"פ עצמו ואינו משלם קנס. האומר גנבתי משלם את הקרן ע"פ עצמו ואינו משלם לא תשלומי כפל ולא ד' וה'. המית שוריו את פלוני וא שורו של פלוני ה"ז משלם על פי עצמו. המית שוריו עבדו של פלוני אינו משלם ע"פ אנסתי. לא מבעיא קאמר

מתני' **פסיסי**. בגמ' מפרש אמאי לא

קנס. צצבא קמאי^(א) נפקא לן מודה בקנס פטור מאשר ירשיעון אלהים^(ב) פרט למרשיע את עצמו: **המים שורי אס פלוני**. והריני חייב

צכופר: **הרי זה משלם ע"פ עצמו**. קסבר כופרא ממונא^(ג): **עצדו של פלוני**. והריני חייב שלשים סלע: **אינו משלם**. דקנס נינהו שאפי' אין יפה דינר נותן שלשים: **גב' ולא פגיס לה**. אין לעו של אנוסה גדול כלעו של מפותה וכיון דלאו פגס דילה הוא מוהימנין ליה למשקל מייה בושט ופגם על פיו: **אימא לא**. נהימניה להחזיק את הלעו: **לא כל הימנו**. שזיאיא עליה לעו מונה צעיר: **ניחא לה לדידה**.

לשאת את הלעו כדי להשחקר הממון: **לא ניחא לכו לנני משפחה**. וצ"ד אין עליהם לעשות דבר להחזיק בושתם: **פלגא ניוקא**. שמיצה תורה שור תס: **[ממונא]**. ומשלם ע"פ עצמן: **לאו צחוקם שימור קיימי**. אס לא ישמרום בעלים שלא חזיקו [אינם צחוקת משתמרים מאליהם שלא חזיקו] אלא מוזיקין אפי' ניוקא דלאו אורחיה הלכך על מרייהו רמיא לנטורינהו וזה שלא שמרו דצין הוא דלישלם כולה אלא דרחמנא חס עליה ומיהו מה שמשלם דצין משלם: **כי היכי דיניטעריה**. שיוסיף שמיכה על שמירתו: **סנן**. צצבא קמא: **הניזק והמוזיק בתשלומין**. שניהם מפסדין צדכר. ס"ד דהכי קאמר מרייהו מתי להו צהאי פסידא דניזק מפסיד פלגא ומוזיק פלגא: **היינו דשייך ניוק בתשלומין**. דמפסיד פלגא צממוניה: **דלאו ידייה שקיל**. דמה שנטול צחנס נוטל: **בתשלומין איסיה**. בתמיכה: **לא נצרכא אלא לפגם נבילה**. הא דקתני ניוק בתשלומין לאו צפלגא דקא צציק קאמר אלא צזהוא פלגא ניוקא נמי דקניס ליה רחמנא מפסיד כל פחת שפחתה נבילה מדמיה משעת מיתה עד שעת העמדה דצין ששמין אמת הנבילה כמה היה יפה השור צחיו וכתם היתה נבילה יפה צשעת מיתה ומשלם החצי אצל מה שהחלו דמי נבילה משעת מיתה עד שעת מכירה אין המוזיק משלם כלום צחותו פחת וצצבא קמא (דף י'): יליף לה מקראי ואשמעינן האי תנא דפחת נבילה דניזק הוי: **תשלומי נזק מלמד שהבעלים מטפלין נבילה תנינא תשלומי נזק ומלמד שהבעלים מטפלין בנבילה חדא בתם וחדא במועד וצריכא דאי אשמועינן תם משום דאכתי לא איעד אבל מועד דאיעד אימא לא ואי אשמועינן מועד משום דקא משלם כוליה אבל תם אימא לא צריכא ת"ש^(א) ביה תם למועד יששתם משלם חצי נזק מגופו ומועד משלם נזק שלם מן העלייה^(ב) ולא קתני שהתם אינו משלם ע"פ עצמו ומועד משלם ע"פ עצמו^(ג) תנא ושייר מאי שייר דהאי שייר ש"חצי כופר אי משום חצי כופר לאו שיוורא הוא הא**

אלו נערות פרק שלישי כתובות

מא.

וליתני אנסתי. דהוי חדוש טפי דפטור אע"ג דמודה שעשה פריעות: **רבי שמעון בן יהודה אומר אף בושת ופגם אינו משלם ע"פ עצמו**. אורי' דאי קאי ר"ש בן יהודה אמתניתין דהכא הא דמשמע צריש נערה לקמן (דף מז.) דלר"ש אי דקא תבע בושת ופגם מחייב ליה קרנן שצוה

היינו משום דהתם תבעו האצ תחלה ואין שייך לומר לאו כל הימנו כו' כדקאמר הכא ואין צריך לומר דתרי תנאי אליבא דר' שמעון ^(א) ועוד אומר רשב"א דההיא דלקמן איכא לאוקמי צצת גרים וניחא לה לדידה ולאציה דליכא למימר דלמא איכא חד צמדיתנא היס דלא ניחא ליה ומיהו אי קאי ר' שמעון אמתניתין דשצונות דמיימי לקמן צריש נערה (ג"י שס) ע"כ תרי תנאי אליבא דר' שמעון:

האומר גנבתי בו'. מוילאי ש"ר ויואל צצן ועין דלא תנא איכא למימר דאחיא צזה הכלל: **ס"ך הבציל בל' המשלם יותר על' מה שהזיק בו'**. ואפילו למ"ד צפרק שור שנגח ארצעה ותמשה (צ"ק דף מ.) דכופר היינו דמי המוזיק לא חשיב יותר ממה שהזיק אע"פ שפעמים שזה מוזיק יותר מניזק דפדיין נפשו הוא נותן: **לא צצרכא אלא לפחת נבילה**. אע"ג דלאו דדידה שקיל מ"מ כיון דזכי ליה רחמנא חצי נזק חצבינן ליה בתשלומין מה שפחתה הנצלה והכא לא שייך למימר קרנא דמורך צצירא ציה כדאמר' צהמניח צכופו (צ"ק דף גז.) דהתם ודאי שלא נהרג השור שייך לומר הכי דאין לו למכור שורו צצציל כן צכסור שישציה אצל הכא מיד כשנהרג יש לו למוכרו שידוע שתפחת הנצילה ותסריח:

תנינא תשלומי נזק מלמד שהבערים מטפלים בנבילה בו'. הכי דייקא לה צצצא קמא (דף י'): צצתי צנזוק לא קתני אלא בתשלומי נזקו כו': **אי משום חצי כופר דאו שיוורא הוא וכו'**. לאו פירכא היא אלא שזיאיא הוא דלא תיקשי למ"ד פלגא ניוקא ממונא מאי שייר דשייר חצי כופר ומשני לא שייר כלום וחצי כופר לאו שיוורא הוא וכן איכא צניזר צפ' ג' מניינס (דף נח: ושס) גצי אי משום לא יחל לאו שיוורא הוא וכן צפרק החליל (סוכה דף נד. ושס) וההוא דהתם מגומגס טפי: הא

לא ואי אשמועינן מועד משלם כוליה אבל תם אימא לא צריכא ת"ש^(א) ביה תם למועד יששתם משלם חצי נזק מגופו ומועד משלם נזק שלם מן העלייה^(ב) ולא קתני שהתם אינו משלם ע"פ עצמו ומועד משלם ע"פ עצמו^(ג) תנא ושיורא הוא הא

האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם ע"פ עצמו ואינו משלם קנס. האומר גנבתי משלם את הקרן ע"פ עצמו ואינו משלם לא תשלומי כפל ולא ד' וה'. המית שוריו את פלוני וא שורו של פלוני ה"ז משלם על פי עצמו. המית שוריו עבדו של פלוני אינו משלם ע"פ אנסתי. לא מבעיא קאמר

עין משפט ור מוצה

פט א מיי' פ"ב מהל' נערה הל' יב ופ"ה מהל' סנהדרין הל' ד: **צ** ב מיי' פ"ג מהלכות גניבה הלכה ט סגמ עשין על טור ח"מ סי' שמח:

צא ג מיי' פ"ה מהלכות סנהדרין הלכה יד סגמ עשין ע:

צב ד מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הל' ח:

צג ה מיי' פ"ב שס הל' ז ופ"ה מהלכות סנהדרין הלכה ט סגמ עשין טז טו"ע ח"מ סי' א:

צד ו ז מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הלכה ט [ו] סגמ עשין סו טו"ע ח"מ סי' שפט ע"ק ב ג ד ט: **צה** ח מיי' פ"י שס הל' ז סגמ שס:

✠✠✠

תוספות רי"ד (המשך)

ופגם ע"פ עצמו קמ"ל: ומתני' דלא כי האי תנא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום (רב הונא [ר"ש]) אף בושת ופגם אינו משלם ע"פ עצמו לא כל הימנו שיפגום בחו' פלוני. ואינו משלם קנס ע"פ עצמו כדנפקא לן מאשר ירשיעון אלהים פרט למרשיע את עצמו: ואי קשיא. הכא תנן בבושת הוי ממון ומשלם ע"פ עצמו ובריש פרק המניח אמרי' חסדא חסדא קנסא קמגבית בבבל וקרי ההם לבושת קנס. תשובה לעולם בושת ממונא הוי לשלם ע"פ עצמו שאין בו שום יתירות אלא שמין לפי המבייש והמתבייש וחתם קרי ליה קנסא לומר שאין גובין אותו בבבל וכל מידי דאית ביה חסרון כיוס בגבין ליה בבבל אבל בושת דלית ביה חסרון כיוס לא גבי' ליה בבבל כדאמרינן בפרק החובל: המית שוריו את פלוני משלם ע"פ עצמו רבנן לאו קנסא הוא דכפי שור' של ניוק משלם ואף למ"ד כפי שוריו של מוזיק כופרא ממונא הוי ומשלם ע"פ עצמו: המית שוריו את עבדו וכו'. בפרק שור שנגח ד' וה' מוכיח דהכלל וכו'. איתמר פלגא נוקא שחייבה תורה לשור תם. ר"פ אמר ממונא. פי' ומשלם ע"פ עצמו. רב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא נוקא קנסא רב פפא אמר ממונא סתם שוורים לא בחזקת שימור קיימי. פי' אם לא ישמרו בעלים שלא חזיקו אינן בחזקת משתמר מאליהן שלא יזיקו אלא מוזיקין אפילו נוקא דלאו אורחיה הלכך על מרייהו רמיא לנטורינהו וזה שלא שמרו בדין הוא דלשלם כוליה. ורחמנא הוא דחס עליה דאכתי לא אייעד תוראי. פי' ואיהו

שמשלם בדין משלם. רוב הונא בריה דרב יהושע אמר פלגא נוקא קנסא קסבר סתם שוורים בחזקת שימור קיימי ובדין הוא דלא לשלם כלל ורחמנא הוא דקנסיה כי היכי דנטרינהו לתוריי. פי'